

موضوع تدریس: بارداری و زایمان ۱

پیشنیاز: علوم پایه (تشریح، فیزیولوژی)

مدت تدریس: ۵۱ ساعت

نوع درس: نظری

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی

مامایی

محل اجرا: دانشکده پرستاری و مامایی

مدرسین: فرزانه جعفرنژاد (jaafarnejadf@mums.ac.ir) ، زهرا عابدیان (abedianz@mums.ac.ir)

هدف کلی:

کسب دانش و مهارت در مورد فیزیولوژی تولید مثل و بارداری، تشفیص و مراقبتهای دوران بارداری و رشد و تکامل جنین

اهداف رفتاری یادگیری (قسمت اول):

دانشجویان در پایان دوره باید بتوانند:

۱. با بارداری و زایمان و مامایی در دید وسیع آشنا شده و اهداف علم مامایی، نقش ماما و وظایف مامایی را مورد بحث قرار دهند.

۲. آمار میاتی توصیه شده از طرف CDC , NCHS را تعریف کند.

۳. اعضاء تولید مثل دافلی و خارجی را نام برده و وظایف اصلی آنها را توضیح دهند.

۴. چگونگی تشکیل، نمونه تمایز و عوامل تعیین کننده در تمایز گناد را بیان کند.

۵. مراحل تکامل فولیکول های اولیه را در دوره جنینی و بعد از تولد و بلوغ بیان کند.

۶. تغییرات فولیکول اولیه را در طی هر سیکل تخمدانی و سلسله موادث فازهای فولیکولار، تخمک گذاری و لوتئال را تشریح کند.

۷. نمونه عملکرد استروژن و پروژسترون در تنظیم هورمونی آندومتر را توضیح دهد.

۸. فازهای اصلی سیکل آندومتری را نام برده و سلسله موادث هر فاز را تجزیه تحلیل کند.

۹. جوانب بالینی قاعدگی را شرح دهد.
۱۰. سیکل واژن و سرویکس را تجزیه و تحلیل کند.
۱۱. انواع هورمونهای مترشمه تخمدان را نام برده و مسیر بیوسنتز، نمونه متابولیسم، نقل و انتقال و نحوه دفع آنها را شرح دهد.
۱۲. اعمال هورمونهای مترشمه تخمدان بر بدن را تجزیه تحلیل کند.
۱۳. چگونگی ترشح GnRH را بیان کرده و عوامل کنترل کننده در ضربانات آن را توضیح دهد.
۱۴. مراکز عمده مغزی تنظیم اعمال تولید مثل را نام برده، چگونگی عملکرد مغز را در تخمک گذاری بیان کند.
۱۵. نقش اکتیوین، اینهیبین، فاکتورهای رشد شبه انسولینی را در تنظیم سیکل قاعدگی بیان کند.
۱۶. وقایع هفته اول، دوم و سوم تکامل جنین و پلاستا را شرح دهد.
۱۷. چگونگی انتقال اسپرم و روند توانا سازی آن را توصیف نماید.
۱۸. سافتار جفت را توضیح دهد و نحوه جریان خون جفت را تجزیه تحلیل کند.
۱۹. مسیر بیو سنتز هورمونهای استروئیدی و عوامل تاثیر گذار جنینی و مادری بر سنتز استروئید در پلاستا را توضیح دهد.
۲۰. مشخصات شیمیایی، بیوسنتز، محل سنتز و فعالیت متابولیت هورمونهای پروتئینی پلاستا را بیان نماید.
۲۱. نقش، عملکرد و فیزیولوژی آدرنال جنین را در استروئیدوزن توضیح دهد.
۲۲. تغییرات سیستمهای مختلف جنین، سیر زمانی و چگونگی تکامل ریه و نقش سورفکتانت را در تکامل تجزیه تحلیل کند.
۲۳. روش تعیین جنسیت در هنگام تولد (جنسیت گنادی، کروموزومی و فنوتیپی) را در جنین توضیح دهد.

اهداف رفتاری یادگیری (قسمت دوم)

۲۴. تخییرات فیزیولوژیک بدن مادر را طی دوران حاملگی در ارگان های سیستمیک و تناسلی دوران بارداری شرح دهد (تخمدان - رحم - لوله های رحم - سرویکس - واژن - پستان - پوست - متابولیک - فون - قلبی عروقی - تنفس - اداری - گوارش - آندوکراین - عضلانی اسکلتی - چشم - روان)
۲۵. تشخیص حاملگی را با توجه به علائم حاملگی و روش های تشخیصی آزمایشگاهی بیان کند .
۲۶. لگن مقیقی و کاذب - اقطار و صفمات لگن - انواع لگن - سنجش کلینیکی صفمات لگن شامل مدفل لگن ، لگن میانی و دهانه فروجی لگن - انواع روش های پاراکلینیکی سنجش لگن را روی مولاز نشان دهد.
۲۷. انواع قرار ، نمایش و وضعیت جنین را بر اساس معاینات شکمی و واژینال با مولاز و تصویر نشان دهد.
۲۸. روش های تعیین سن حاملگی را بیان کند.
۲۹. نمونه پذیرش و تشکیل پرونده و بررسی های لازم در ویزیت اولیه و ویزیت های بعدی را شرح دهد.
۳۰. بهداشت دوران بارداری (ورزش - استممام - مسافرت - شغل - مقاربت - اجابت مزاج - مراقبت از پستان ، شکم ، دندان ، ایمونیزاسیون ، مصرف سیگار ، کافئین و دارو) را شرح دهد.
۳۱. مشکلات شایع دوران بارداری (تهوع - استفراغ - کمردرد - کرمپ پا - واریس - هموروئید - افزایش بزاق - لوکوره - خستگی و سردرد - سوزش سر دل و ...) و نمونه برخورد با این مشکلات را شرح دهد.
۳۲. تغذیه صحیح متناسب با نیاز های دوران بارداری مادر و روش های بررسی تغذیه مادر را شرح دهد.
۳۳. حاملگی های در معرض فطر و پر فطر را تعریف کند و نمونه شناسایی زنان باردار در معرض فطر را شرح دهد.
۳۴. علائم فطر دوران بارداری را شرح دهد.

ممتوا و ترتیب ارائه قسمت اول:

تاریخ	موضوع	مجری
جلسه اول	بارداری و زایمان در دید وسیع	عابدیان
جلسه دوم	مروری بر آناتومی سیستم ژنیتال	عابدیان

عابدیان	فیزیولوژی تولید مثل و رشد و تکامل ترمیدان	جلسه سوم
عابدیان	سیکل ترمیدانی	جلسه چهارم
عابدیان	ادامه سیکل ترمیدانی (علائم و نشانه های ترمگذاری)	جلسه پنجم
عابدیان	سیکل آندومتری	جلسه ششم
عابدیان	سیکل سرویکس و واژن	جلسه هفتم
عابدیان	میان ترم (هورمونهای ترمیدان)	جلسه هشتم
عابدیان	اعمال هورمونهای ترمیدان	جلسه نهم
عابدیان	عملکرد محور H.P.O	جلسه دهم
عابدیان	تنظیم سیکل قاعدگی	جلسه یازدهم
عابدیان	رشد و تکامل جفت و پرده های جنینی	جلسه دوازدهم
عابدیان	هورمونهای جفت	جلسه سیزدهم
عابدیان	رشد و تکامل جنین	جلسه چهاردهم

ممتوا و ترتیب ارائه قسمت دوم:

مجرى	موضوع	تاریخ
جعفرنژاد	بیان اهداف- کلیات تغییرات فیزیولوژیک دوران بارداری تغییرات رحم و لوله ها	جلسه اول
جعفرنژاد	تغییرات ترمیدان- سرویکس- واژن- پشم- پستان- پوست- عضلانی اسکلتی	جلسه دوم
جعفرنژاد	تغییرات قلبی عروقی- تنفس- متابولیسم	جلسه سوم
جعفرنژاد	تغییرات کلیه و ادراری- گوارش- آندوکراین- روان	جلسه چهارم
جعفرنژاد	تشمیص ماملگی - تشمیص افتراقی- تشمیص آزمایشگاهی	جلسه پنجم
جعفرنژاد	لگن مقیقی- اقطار- معاینه بالینی	جلسه ششم

جلسه هفتم	قرارونمایش و وضعیت جنین	جعفرنژاد
جلسه هشتم	پذیرش وتشکیل پرونده-اولین ویزیت پره ناتال- تعاریف اصطلاحات	جعفرنژاد
جلسه نهم	مدت ماملگی -تعیین سن بارداری-ویزیت های پره ناتال بعدی	جعفرنژاد
جلسه دهم	مانورهای لئوپلد	جعفرنژاد
جلسه یازدهم	تغذیه دوران بارداری	جعفرنژاد
جلسه دوازدهم	بهداشت دوران بارداری	جعفرنژاد
جلسه سیزدهم	مشکلات شایع دوران بارداری	جعفرنژاد
جلسه چهاردهم	شناسایی علائم فطر دوران بارداری	جعفرنژاد

روش تدریس: از روش سخنرانی برنامه ریزی شده (Programmed Lecture)، ایفای نقش (Role Playing) پرسش و پاسخ و شبیه سازی Simulated Patient مطابق با هدف های رفتاری فوق.

وظایف و تکالیف دانشجوی: شرکت فعال

- در امر پرسش و پاسخ
- در بحث و مباحثه
- در ارائه وامد کار

روش ارزشیابی دانشجوی:

- ✓ ارزشیابی تکوینی ۲۰٪ نمره
- ✓ حضور فعال و منظم در کلاس ۱۰٪ نمره
- ✓ آزمون میان ترم به صورت Oral exam و مشاهده مستقیم دانشجوی در حال انجام کار (DOPS) ۲۰٪ نمره
- ✓ آزمون پایان ترم به صورت سوالات چند گزینه ای (MCQ) ۵۰٪ نمره

منابع:

1. Berek js. Berek & Novak's Gynecology .14th ed . Philadelphia:Lippincott Williams&Wilkins;2007.
2. Speroffl, Gla RH, Kase NG. "Clinical Gynecologic Endocrinology and Infertility" .14th ed . Philadelphia:Lippincott Williams&Wilkins;2007.
- 3-Gary cunningham', Kenneth J, leveno StevenL Bloom et, al 'Williams Obstetrics' volum 1&2

23nd 2010